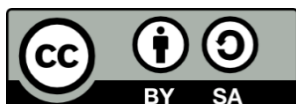

METODICKÝ LIST K IMPLEMENTACI EVALUAČNÍHO/AUTOEVALUAČNÍHO NÁSTROJE DO VÝUKY BUDOUCÍCH UČITELŮ

Stanislav Michek

SKUPINOVÝ ROZHOVOR PODLE STRUKTURY BALINTOVSKÉ SKUPINY

Obsah

1. Oblast pilotní implementace EAN	2
2. Cíle a rozvíjené kompetence	2
3. Realizace implementace EAN	3
4. Podněty k autoevaluaci a formativnímu hodnocení	3
5. Použité zdroje	4
6. Rozšiřující zdroje poznatků	4

1. OBLAST PILOTNÍ IMPLEMENTACE EAN

Název předmětu: Management a evaluace školy

Ročník a semestr: 5. ročník, zimní semestr

Rozsah: 2 hodiny týdně

2. CÍLE A ROZVÍJENÉ KOMPETENCE

Cílem předmětu je seznámit se s oborem školského managementu, pedagogické evaluace, řízení lidských zdrojů a s problematikou řízení kvality základní školy. V rámci jednotlivých témat pronikají studentky/studenti také do systému personálních činností ZŠ, diskutují o klimatu učitelského sboru a jeho hodnocení, jsou informováni o patologických formách mezilidských vztahů na pracoviště v podobě mobbingu a bossingu a probírají různé formy zajišťování péče o pracovníky. Jednou z těchto forem je supervize v pomáhajících profesích.

Cílem realizace skupinového rozhovoru podle struktury balintovské skupiny, jako jedné z forem supervize, je seznámit studenty s konkrétní formou péče o pracovníky, naučit je reflektovat svoje emoce a sdílet profesní zkušenosti společně s ostatními kolegy a kolegyněmi na pracovišti.

Studenti se zapojují do diskuse v rámci reflexe konkrétní zakázky na semináři.

Po absolvování této aktivity by studenti měli být schopni:

- orientovat se v systému péče o pracovníky jako jedné z personálních činností,
- reflektovat svoje profesní zkušenosti a emoce spojené s vykonáváním profese učitele 1. st. ZŠ,
- formulovat a zdůvodnit svůj pohled na situace, které byly emočně náročné, zatěžující, a dokázat se s nimi vypořádat,
- nalézat poučení z náročných profesních zkušeností, které mohly být emočně zatěžující a narušující mezilidské vztahy na pracovišti ať už s žáky, kolegy, rodiči, vedením školy, či jinými zainteresovanými stranami vzdělávacího a výchovného procesu na 1. st. ZŠ,
- porozumět podstatě supervize jako prostředku proti syndromu vyhoření a nástroje pro profesní osobní rozvoj pedagogických pracovníků coby pomáhající profese,
- umět aktivně naslouchat a komunikovat se všemi účastníky (vyučující, spolustudenti).

Znalosti: Studující znají základní poznatky týkající se supervize a zásad skupinového rozhovoru podle struktury balintovské skupiny.

Dovednosti: Balintovská skupina umožňuje studujícím prozkoumávat své vlastní pocity a reakce ve vztahu k žákům, jejich rodičům a vlastní práci. Skupinový rozhovor je prostředkem pro zdokonalování komunikačních dovedností. Studující získávají dovednosti efektivně komunikovat s rodiči, kolegy a žáky, což je klíčový aspekt v pedagogické práci. Balintovská skupina klade důraz na empatii v interpersonálních vztazích. Tím, že studující zkoumají své vlastní pocity a emoce ve vztahu k žákům, mohou lépe chápat perspektivu žáků a lépe jim porozumět.

Způsobilosti: Studující umí lépe rozumět vlastním rozhodnutím, postojům a rozhodovacím procesům, což může vést k lepšímu profesnímu rozvoji. Skupinový rozhovor podporuje týmovou spolupráci a sdílení zkušeností mezi studentkami. Tato spolupráce může posílit kolektivní vnímání emočních situací a přispět k efektivnějšímu vedení třídy.

3. REALIZACE IMPLEMENTACE EAN

Po evokaci studentů týkající se péče o mezilidské vztahy na pracovišti, výkladu o teoretických aspektech supervize je v rámci semináře (hodiny a půl výuky) uskutečněn se studenty skupinový rozhovor podle struktury balintovské skupiny. Nejprve je popsána základní charakteristika balintovské skupiny. Dále je věnován prostor osobě Michaela Balinta. Studenti jsou seznámeni se zásadami a pravidly balintovské skupiny a stručně seznámeni se strukturou balintovského setkání.

Následně jsou studenti vybídnuti k zamyšlení se nad tím, co na svých dosavadních učitelských praxích v souvislosti s výkonem profese učitele 1. st. ZŠ či jiných pedagogických zkušenostech (např. vedoucí na táboře, vedení nějakého kroužku pro děti, praxe v dětském domově) zažili emočně náročného, zatěžujícího, ať už ve vztahu k dětem, žákům, rodičům, či kolegům a kolegyním na pracovišti. Např. se jedná o otázku: „Kdo a jak nás našel na pracovišti?“ Tímto si každý student vybírá „případ“, který přinese do skupinového rozhovoru dle balintovské skupiny. Následně je veden skupinový rozhovor dle struktury popsané v příloze.

Na závěr semináře probíhá reflexe studentů: Co pro ně bylo přínosné? Jak by měla na základní škole probíhat péče o pracovníky? O co budou usilovat jako učitelé 1. st. ZŠ ke zlepšení klimatu učitelského sboru a kultury organizace?

4. PODNĚTY K AUTOEVALUACI A FORMATIVNÍMU HODNOCENÍ

Skupinový rozhovor podle struktury balintovské skupiny je možné realizovat až v polovině semestru, kdy dojde k poznání vyučujícího a studentů. Studenti získají zkušenost, že výuka je pro ně neohrožující a že jejich poznatky a názory jsou přijímány.

Tento způsob realizace se ukazuje jako funkční. Studenti oceňují možnost sdílet své poznatky a získat relevantní zpětnou vazbu týkající se i složitých profesních zkušeností (např. dehonestující vulgární označení ze strany žáků či rodičů, setkání s emočním vydíráním, arogantní chování rodičů či kolegů, nevhodné chování rodičů, poruchy chování žáků). Dále vítají hledání řešení a možnosti vyrovnávání se s náročnými emočně vypjatými situacemi týkající se jejich profese, které přináší a bude přinášet jejich profesní praxe. Při realizaci aktivity dochází u studentů k vyjasňování si poslání profese, řeší se etické otázky, mezilidské vztahy, je reflektován postup, který byl zvolen při komunikaci s dítětem, žákem, rodičem, kolegou, ..., jsou korigovány neefektivní postupy, dochází k učení se.

V rámci společné prezentace případů bylo užitečné komparovat různé situace, do kterých se mohou studenti jako budoucí učitelé 1. st. ZŠ dostat a s kterými se budou muset vyrovnávat. Při realizaci této aktivity je nutné empaticky a citlivě reagovat na pocity a postoje studentů. Při aktivitě je nutné citlivě držet hranice v rámci pravidel balintovských skupin tak, aby nedocházelo k snaze o terapeutické intervence, „knížecí“ rady apod. Jedná se

o aplikaci zásad formativního hodnocení, kdy je reakce vyučujícího diferencovaná dle dosavadního poznání kompetencí studujících.

Studující se při této aktivitě čí aktivně reflektovat své vlastní pocity, myšlenky a reakce ve vztahu k pedagogické práci. Dále se učí analyzovat a interpretovat složité situace ve školním prostředí. Toto jim potom pomáhá při jejich autoevalauci.

5. POUŽITÉ ZDROJE

Balintovská skupina. [online] [cit. 2022-12-11]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Balintovsk%C3%A1_skupina.

6. ROZŠIŘUJÍCÍ ZDROJE POZNATKŮ

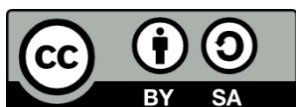
KOCIANOVÁ, R. *Personální činnosti a metody personální práce*. Praha: Grada, 2010. ISBN: 978-80-247-2497-3.

SMETÁČKOVÁ I., PAVLAS MARTANOVÁ V., FRANCOVÁ V., VIKTOROVÁ I., FRANKE, H., PÁCHOVÁ, A. *Techniky kolegiálního sdílení profesních zkušeností. Když spolu vyučující mluví o práci...* Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2021. ISBN: 978-80-7603-272-9

Metodický list je doplněn následujícími přílohami:

Příloha 1: Struktura a zásady balintovského setkání

Příloha 2: Příklad reflexe balintovských skupin / supervize studentkami učitelství

Toto dílo METODICKÝ LIST K IMPLEMENTACI EVALUAČNÍHO/AUTOEVALUAČNÍHO NÁSTROJE DO VÝUKY BUDOUCÍCH UČITELŮ je licencováno pod licencí Creative Commons 4.0 ve variantě BY-SA. Licenční podmínky navštivte na adrese creativecommons.org [ZDE](#)